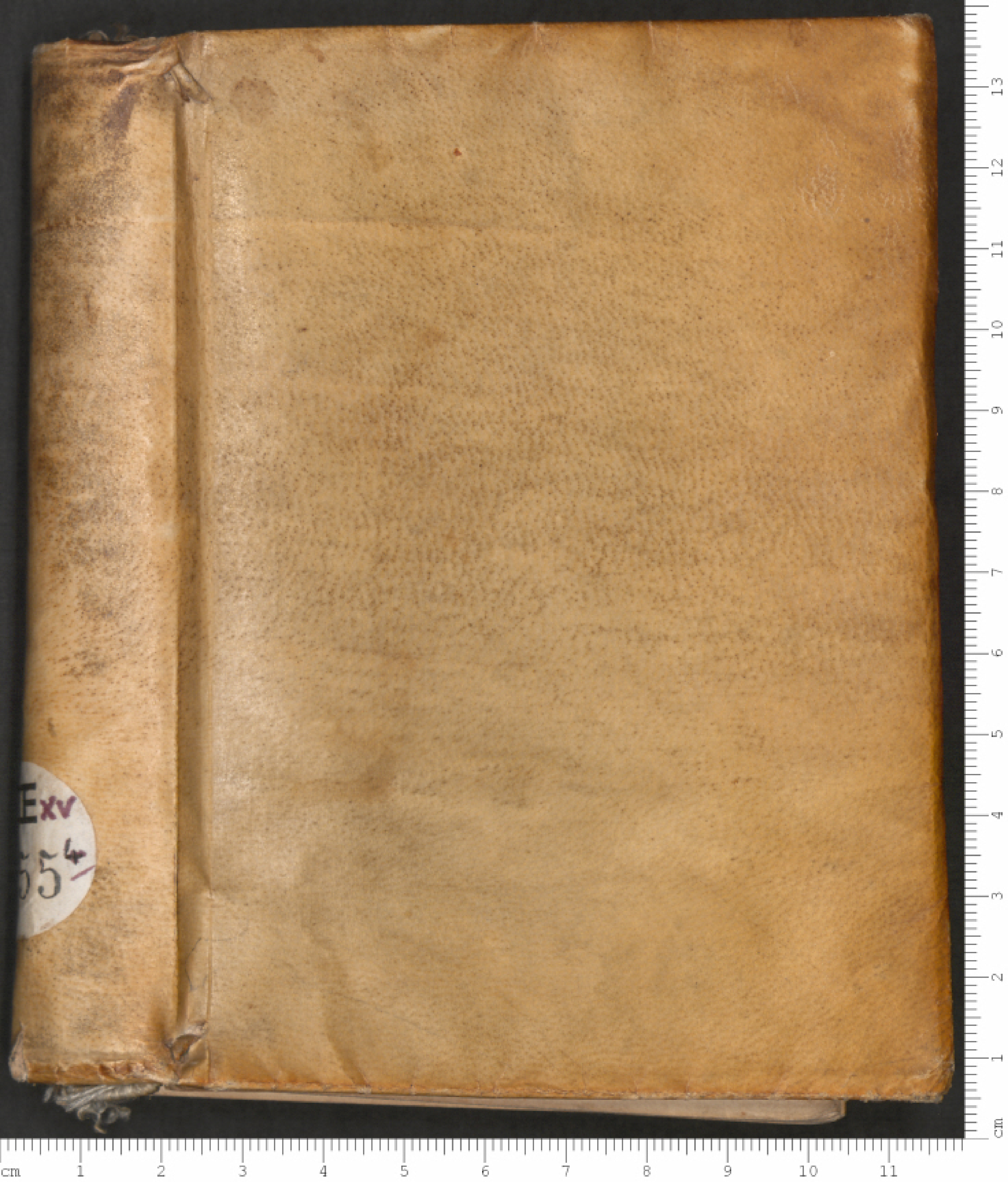

Interrogatões ꝛ doctrine quibus quilibet sacerdos debet interrogare suum confitentem.

Hic sunt multa vtilia pro confessoribus ad introducendū gentes simplices. Primo qualis debet esse cōfessio. Quomodo cōfessor docebit suū confitētem. Qualiter cōfessor confortabit suū penitentem. Quomodo cōfessor ordinat cōfessionem. Que sūt per cōfessionez cauenda De inquisitiōe cōfessoris ad cōfitētez. De modis q̄rēdis circa penitētez. De querēdis circa pctā mortalia. De querēdis circa precepta legis que vota sūt tenēda et que non. Que iuramenta sūt seruenda. Quibus cōfessor debet prohibere ne ipi recipiāt corpus xpi. Qualiter confessio est faciēda ¶ Qualis debet eē ꝯfessor Primo debet esse dulcis corrigēdo. Scdo prudēs in instruēdo. Tertio pius in puniēdo. Quarto affabilis iterrogādo. Quīto suauis in cōsulēdo. Sexto discretꝰ penitētiaz iniungendo. Septimo sit mutus cōfitētez audiēdo. Octauo benignus in absoluendo Uñ versus. Confessor dulcis pius affabilisqꝫ suauis. Prudens discretus mutus sit quoqꝫ benignus Hec tibi precipiunt simul octo iura teneto.

¶ Quomodo cōfessor docebit cōfitētem

¶ Primo cōfessor recipiat benigne et gratiose cō

fitētem dum venit ⁊ faciet eū esse iuxta latus suū et dicat ei q̄ confitetur vicario xpi. etiā dicat q̄ signet se signo sancte crucis dicendo. In noīe patris et filij et spiritussancti amen.

¶ Quomodo cōfessor cōfortabit confitētem. Primo oñdat q̄ xps mortuus fuit ꝓ nobis peccatoribus ⁊ q̄ ipse est pius et misericors. sibi quoq₃ indulgebit si ꝯfiteatur et q̄ sctūs petrus negauit xpm ac quō sctūs paulus ꝑsequebatur eū. ac quō sanctus dauid fecit homicidiū ⁊ narret ei de pctīs btē marie magdalene. etiā de muliere cananea qui capta in adulterio. et de oīes sunt sāctificati quia penituerunt et cōfessi sunt. ¶ Item q̄ melius est detegere peccatū suū in hoc mūdo vni sacerdoti q̄ coram omnibus in alio mundo et cū hoc perpetue damnari

¶ Quomō ꝯfessor ordinat confessionem

¶ Primo audiat cōfessionē gñalem deinde specialem. Primo de quinq₃ sēsibus corporis. deinde de septē pctīs mortalibus post hoc de. x. p̄ceptis sacre legis. Itē de. xij. articlīs fidei. Item de. vij. sacramētis ecclīe. Itē de. vij. operibus mīe tēporalibus et spiritualibus. Item de cōfessione non debite facta etiam de penitēcijs nō bene ꝯpletis Item de participando cum excoīcatis

¶ Que sunt cauenda per confessionem

Primo caueat cōfessor ne querat de pctīs singu

lariter in generali. Item nō querat ɔfessor cū quo vel cū qua cōfitēs peccauit. Itē caueat ne vitupe ret cōfitentem nec eū reprehendat vsqȝ ad finem Item non respiciat confitentē in facie Itē nichil interroget donec ɔpleuerit. Nec petat confitēti quis fecit te peccare quia nullum debet accusare

¶ De inquisitione cōfessoris erga cōfitentem

Primo petat si sciat Pater nr̄ Aue maria Credo in deū ⁊.xij.articulos fidei.⁊.x.p̄cepta legis ⁊ si nescit p̄cipiat ei q̄ adiscat Etiā querat si sit excōi catus et si cōpleuit pn̄ias suas. Itē si hȝ rācorem cōtra aliquē.ac si vere penitet de suis pctīs etiā si dimiserit dicere vel obmiserit aliquod pctm̄. ac si velit se abstinere a pctō Itē si velit obedire māda tis ecclīe.et si habet volūtatem satisfaciendi.

¶ De querēdis circa quodlibet peccatū.

¶ Primo querat confessor quid fecit cōfitens vt sciat si sit mortale siue veniale. Scd̄o cui fecit qui a grauius ē pcutere clericū q̄ laicū Tertio vbi fe cit q̄ deteri⁹ esſȝ ītra ecclīaȝ q̄ extra Quarto q̄re fecit.q̄ peius ē pcutere maliciose q̄ a casu. Quī to quot vicib⁹ fecit illō pctm̄ q̄ grauius ē bis q̄ se mel. Sexto quō peccauit. Utrū mō ɔsueto vl̄ cō tra naturā. Septimo ⁊ vltimo quando fecit quia peius est in die festo quam in feriali.

¶ De querēdis p ɔfessorē circa.x.p̄cepta le gis

Circa primū q̄ritur si credidit in deū et ī articl̄os

fidei & sacramēta eccle si adhibuit fidē sortilegijs
sōnijs auguriis & incātatōibus. &c. Si diligit fra
trē suū xpianū & vellet q saluet sicut pe. Circa se
cundū queritur si piurauerit se si iurauerit p deū
et scōs sine cā si mēdatia dixerit si vota fregerit.
Circa tertiū qrat si festa seruauerit. Si qdragesi-
mā & vigilias ieiunauerit. si tps cū ludis et socijs
pdidit. &c Circa quartū si parētibz obediuit si eis
in suis necessitatibz subuenerit si plati & maiores
honorauit. Circa quītū si homicidiū fecit vel con
sēserit. si subuenit infirmo in articlo mortis si fe-
cit q mulieres nō cōciperēt si fecit q mulier fecit
abortū. Circa sextū si detiet mercedē seruoꝝ si fi
deliter laborauerit p alijs si furtū sciēter emerit
si pditū notū sibi obtinuerit. Circa septimū si vio
lauerit mulierē si i partu vel puerperio eā cogno
uit. Erga octauum si aliquem diffamauerit si de
ignotis sibi disposuerit. Erga nonū si vxorē vicini
attraxerit. si maritū p ea vilipēderit. Erga deci
mū si agros domos vel seruos sui vicini ꝯcupiuit

¶ De querendis circa mortalia peccata.

Circa supbiā si iattet se ppter amicos vel ppter
diuitias si credidit hre bōa sua de seipo si credidit
q sit bon9 & iustus. Circa inuidiā si gaudet de ma
lo alicui9. si gaudet cū qs vitupat. si dolet de bo-
no vl vtilitate alioꝝ. De ira si pcusserit aliquem
si fecerit vel dicerit alicui iiuriam si voluisset esse

mortuus in ira sua. De accidia si vadit ad eccl'ias; si pnias sibi iniūctas fecit si dicit sepe pater nr̄ et aue maria credo in deū. De auaricia si cupit aliena. si fecit vl' pcurauit simoniā. si p̄stitit ad vsurā De gula si cōtētus sit de victu si comederit multociēs in die querit victus nimis delicatos De luxuria si de ea sepe cogitat si mulierē tetigit inhoneste. si mulierem pro alijs procurauit.

¶ Que vota sūt tenēda et que reprobāda

Uotū est promissio alicui de aliquo bono fctō cū deliberatōe. Uotū de re illicita n̄ obligat. Uotū in ira factū nūc nichil valet Uotū nulli factū non tenetur. Uotū p timorē factū nō tenetur. Uotū pueroꝝ non tenetur nisi p⁹ etatē legitimā ratū ꝛ gratū hēat Uotū pegrinatōis vxoris nō tenet sn̄ consēsu mariti. Uotū vxoris factū de ieiunio nō valet nisi sit de licentia mariti. Uotū castitatis in matrimonio factū non valet sine consensu āboꝝ Uotū fctm̄ impediens coniugale non valet neqꝫ tenet in aliquo. Uotum serui nō liberi intrando religionem nō valet sine consensu domini. Uotū peregrinatiōis vltra mare nō īpletur sine licētia pape. Uotū ieiunij mulierꝫ impnate n̄ dꝫ seruari p. pter piclm. Uotū cōtra bonū publicū irritū est

¶ Que iuramēta debēt seruari ꝛ que nō

Juramētū est affirmatio vl' denegatio de aliqua sacre rei attestatōe Ad iuramētū tria requirūtur

Primo veritas in ↄscientia iurãtis q̄ firmū sciat que iurat. Scđo requiritur iustitia scʒ q̄ iuret qđ est licitū ⁊ honestū. Tertio requiritur iuditiū scʒ q̄ nō iuret sine magna necessitate Qui iurat p̱ solē et lunā ignem ⁊ aquā p̱ talia peccat q̇ iurat alicui obedire inhōestis ⁊ illicitis. Qui iurat aliqđ peccatū nō dʒ seruare iuramētū. q̇ iurat non facē elemosinā vel nō ĩdulgere offēsā nō valēt iuramenta hec. q̇ iurat de sibi ignotis affirmatiue vľ negatiue multū peccat. qui iurat de aliquo sine magna causa vel sine necessitate peccat. qui iurat contra bonos mores vľ ↄtra rē publicā ⁊ ñ tenet iuramētū non peccat grauiter Sʒ dʒ ↄfiteri eo q̄ sic iurauit

¶ Quibus cōfessor p̱hibet recipe corpus xp̄i

¶ Nullus recipiat corpus xp̄i nisi prius fuerit debite ↄfessus. Nullus recipiat nisi pri⁹ fecerit satisfationē si pōt Nullus recipiat nisi pri⁹ fecerit penitētiā aut opus mīe. Nullus excōicatus vel iterdictus p̄sumat recipe corpus xp̄i Null⁹ insēsatus vel fatuus seu indiscretus. Nullus existēs sciēter in peccato. Nullus habēs vomitū vel tussim siue malū stomacum Nullus minor etate. xij. ãnorum Nullus habēs rancorem cōtra aliquē. nec aliquis dubitās ĩ fide catholica Nullus recipe dʒ corpus xp̄i postquam comederit nisi in articulo mortis. Notandū est q̄ si quis corpus xp̄i semel ĩ ãno nō receperit peccat mortaliter. ⁊ hoc nisi sit de cōsi-

llo superioris de licentia sui confessoris.

¶ Qualiter confessio est facienda.

¶ Qui se vult cōfiteri primo dz cogitare ad pctā que fecit ad partē vt de oībus cōfiteatur. Ac mala dimittātur si potest memorari. Primo dz eligere capellanū bñ sapiētē cui cōfiteatur ꝛ hoc de licētia sui curati vt supioris Secūdo dz hr̄e cordis cōtritōem ꝛ displicentiā de pctīs cū ꝓposito amplius non peccandi Tertio requiritur horis ꝯfessio pctā sua integre cōfitendo seipsum increpando et nullū aliū si potest bono modo accusando. quarto reqritur corporis satisfatio vel voluntas satiffaciēdi cū poterit Iniurias ꝑ eū factas emendando Ablata inuenta restituendo ꝛ penitētiam sibi iniunctam debite et integre adimplendo.

¶ De confessione in generali

¶ Primo volēs confiteri debet suum ꝯfessorem salutare Deīde se iuxta eū ad suū lat⁹ genicul are et si est vir dz suū caputiū remouere. mulier vero non īmo debet tenere caputiū suū añ oclos suos dū cōfitetur. Itē ꝯfitens debet dicere benedicite et cōfessor dz respōdere dñs sit nobiscū amen deinde confitens debet facere confessionem generalem dicēdo sic. Domine confiteor deo omnipotenti ꝛ btē marie virgini ꝛ oībus sctīs ꝛ vobis pater de oībus peccatis meis que feci vsq̧ ī hūc diem presentem de quibus oībus peto a deo et vo

bis qui estis locum tenens christi misericordiam et indulgentiam

¶ De confessione in speciali

¶ Primo cōfiteatur de suis pctīs in speciali. primo de quinqꝫ sensib⁹ naturalibꝫ sui corporis quos male rexit et ꝑ quos sepe peccauit. Primo de sē suvisus per oclos in aspiciēdo aliquā mulierem cū delectatione vł cū ꝯcupiscētia indebita aut indignatione ꝛ displicentia. Scđo ꝯfiteat̄ de sensu auditus qui fit ꝑ aures vana et īutilia ascultādo mala verba ꝛ inhonesta de alijs libentissime audiendo Tercio cōfiteat̄ de sensu odoratus qui fit ꝑ nasum res odoriferas odorādo sicut rosas species et similia Quarto de sensu gustus qui fit ī lingua res delectabiles auide gustando comedēdo et bibēdo. Quinto de sensu tactus qui fit ī oībus ꝑtibus corporis maxime cuꝫ manibꝫ mēbra mea illicite tāgēdo viros seu mulieres amplectando vel indebite osculādo. Deinde confiteatur de cogitatiōe imaginatiōe q̄ fit in cerebro seu in corde cogitando et imaginādo cogitationes mł̄tas malas ꝛ ꝑuersas. Deīde ꝯfiteatur de ore ꝑ qđ peccaui loquēdo sepe cōtra deū iurando et male gratiando ipsum proximos ꝛ alios male diffamando Deinde confiteatur de pedibus suis cum quibus iuit ad loca inhonesta ꝛ prohibita sicut lupanar taberna et torneamenta.

De septem peccatis mortalibus

Postea cōfiteatur de septē pctīs mortalibꝫ si ue criminalibus ꝛ de radicibus eoꝝ. De supbia ꝛ radicibꝫ suis. primo voluit supare maiores ꝛ de-spicere eq̄les et inferiores ꝛ fuit arrogās dicens se habere ml'tas diuitias quas non habebat. etiā fuit cōtenciosus īpugnando veritatē magno cla more nec voluit esse obediens suo confessori nec mandatis eccl'ie. Item fuit presūptuosus credēs plus scire et valere q̄ꝫ sciat vl' valeat. Seu si fecit bona publice ꝓpter laudē. vel si fuerit ingratus reddere gratias deo de beneficijs ꝑ eū acceptis. Ac iactauit se hēre multa bona ꝛ aīcos magnos.

De auaricia

Primo fuit nimis cupidus ad bōa et honores huius mūdi ꝛ custodiuit diuitias suas curiose Ac expēdit bona nimis parce. Item si fuerit simoni-acus vendēdo vel emendo spiritualia vel si presti tit ad vsuram pecuniam bladuꝫ vt videlicet reci piat lucrum vel seruitium. Item si furatus fuerit aliquid. si detinet aliena violenter.

De luxuria.

Pimo delectatur in ope carnali mēte vel fac to ꝛ sine ratione Item si cognouit carnaliter alie nam mulierē vel consanguineā suā etiā de pollu tione facta de die vel in nocte vigilādo seu dormi endo. Item si cognouit propriam vxorē in puer-

pero aut in vigiliis seu i ieiunijs vl' in diebus solē nibus vel quando erat infirma corpore. Item si cōtra naturam masculus cum masculo vl' mulier cum muliere. vel in loco non ordinato

¶ De ira seu rancore

¶ Primo q2 voluit habere vindictaz de iniurijs vel factis vel dictis. Item non voluit indulgere rācorē nec expectare vindictam domini. Item si non tenuit rancorem contra aliquem. Item nō si tenuit pacientiam in aduersis Nec voluit refrena re animū suū sed voluit adimplere mala que non potuit sicut furtū vel homicidiū etiā q9 dilexisset qn̄q3 vt iude9 fuisset q̄p xpian9 z mortuus q̄p viuus

¶ De gulositate

¶ Primo bibit vel comedit vltra necessitatē seu comedit vl' bibit nimis auare siue comedit vel bi bit ante horam etiam parauit cibaria care et sup flue. Nec abstinuit se a cibo. z potu dare paupibz et egenis Etiam tenuit mensā nimis longe. ac ne glixit ieiunium propter ventrem.

De inuidia seu maliuolentia

¶ Primo q2 habuit gaudium de damno aliorz z doluit de bono ipoz Itē plures blasphemauit iniuste Item mouit discordias sepe inter amicos z coniugatos ac proximos Ac tacuit bonū alioz nec voluit audire et referre laudem bonorum

¶ De accidia et pigritia.

Primo fuit piger mane surgere ire ad ecclíam et missam audire. Itē fuit piger fragmēta colligere et ipa pauperibus dare. Itē maluit esse occiosus q̄ deū laudare seu bonū op⁹ facere. itē negligēs fuit hōs terre colligere ⁊ ipa debite seruare Nec fecit diligētiā de īuitando alios ad bonum opus faciēdum etiā negligens fuit se tenere honeste

¶ De decem preceptis.

¶ De primo nō credidit firmiter in deū nec amauit eū sup oīa vel nimis dilexerit vxorē suā filios seu filias. De scdo iurauit deū ⁊ scōs sine necessitate ⁊ q̄ iurauit sciēter. De tertio nō seruauit mādata nec festa nec abstinuit se a pctō. De q̄rto nō honorauit parētes naturales vel spūales: nec sāctā matrē ecclíam. De quīto si peccauit occidēdo vel nō iuuādo moriētes fame vel frigore. De sexto rapuit bona aliena vel cōsēsijt nec restituit iuēta. De septīo peccauit cognoscēdo vł desiderādo mulierē alienā. De octauo dicit testimoniū falsū et mēdatiū ⁊ plures diffamauit. De nono cognouit vł ꝯcupiuit vxorē ꝓximi seu eā subornauit De decimo ⁊ vltimo concupiuit seu rapuit bona vicini et ea custodiuit.

¶ De duodecim articulis fidei

Primo nō bene credidit in deū patrē. ſʒ credidit in sortilegijs sōnijs augurijs ⁊ iuocatōib⁹ demonū. de scdo non bn̄ credidit in filiū dei. s. dn̄m nr̄m.

iesũ xp̃z. de Tertio q̃ fuit ↄcept⁹ de spũ sctõ nat⁹ ex maria v̓gine/quarto q̃ fuit crucifixus. de q̃nto q̃ tertia die resurrexit ex mortuis ⁊ ossibus suis de sexto q̃ ascendit ad celos sedet ad dexterã dei p̃ris. de septio q̃ ip̃e iudicabit oẽs ⁊ reddet vnicu iqꝫ iuxta opa sua de octauo si bñ credidit ĩ tertiã p̃sonã trinitatis. s. ĩ sp̃z sctm̃ de nono si bñ credit ĩ sctãm ecclesiã et facta ordinata p̃ eã. de. x. si bene credidit ĩ sacramẽto altaris ⁊ q̃ digne sumẽs saluabit. de. xi. si credidit gñalẽ resurrectiõez futuram in corpore et aĩa. de. xij. si credidit q̃ paradisus sit vita eterna et gloria beatorum.

¶ De septẽ operibus mie temporalibus

Primo non dedit panẽ esuriẽtibus nec cibũ ⁊ debite custoditũ. scõo nõ dedit bibere siciẽtibus saltem aquã mũdã ⁊ recẽtẽ. tertio nõ visitauit infirmos nec dignat⁹ ẽ ĩspicere eos. quarto non vestiuit nudos nec cooperuit eis pudibũda mẽbra. quinto ñ hospitauit paupes amore dei ãt p̃ sua pecunia. sexto nõ redemit ĩcarceratos nec voluit itercedere p̃ ip̃is. septio non sepeliuit mortuos nec procurauit ad sepeliendum eos.

¶ De septẽ operibus mie spiritualibus.

Primo nõ dedit cõsiliũ petẽtibus vł dedit maluz cõsiliũ ⁊ p̃uersũ. de scõo non docuit fidẽ ignorantibꝫ. de tertio noluit dirigere deuiãtes. de quarto nõ dedit ↄsiliũ carẽtibꝫ. quĩto nõ plaxit dolo-

res paupez. sexto nõ orauit ꝓ peregrinãtibꝫ nec etiaꝫ pro laborantibus. septimo non effudit ꝓces nec dedit elemosinas pro fidelibus defunctis.

¶ De septem sacramentis ecclesie

¶ De baptismo si credidit ꝙ ꝑ eũ relaxet̃ pena ⁊ culpa remittatur. de confirmatõe ꝙ̃ fecit eps. de in sacris ordibus ĩstitutis. de sacrificio misse seu hostie. de matrimonio qđ deꝰ ĩstituit. de facta pe nitẽtia et cõfessione. de extrema vnctiõe quibus nõ adhibuit fidẽ rectã ⁊ verã nec recepit nec ho= norauit vt debuisset. Jtẽ de ꝯfessiõe nõ debite fa cta. Jtẽ de penitẽcijs nõ debite ꝯpletis. Jtem de participando cum excõmunicatis.

¶ Tractatus de absolutionibus.

¶ Querit̃ q̃ pt absoluẽ rñdet̃ ꝙ deꝰ pricipalit̃ naꝫ solꝰ deꝰ pctã remittit. scđo dñs papa seu suꝰ pnia rius pt absoluere penitentẽ ⁊ cõfitenteꝫ. Tertio eps suũ dyocesanũ et nõ aliũ. quarto curatꝰ suũ verũ parrochianũ absoluere pt. quito quilꝫ pꝛsbi ter de licẽtia curati ꝓprij vl̃ supioris. sexto religi osi ꝑuilegiati sicut mẽdicãtes vel alij. septimo de casibꝫ papalibꝫ solus papa vel sui penitẽtiarij. oc tauo de casibꝫ epalibus eps absoluere põt suum dyocesanuꝫ seu sui vicarij siue pniarij. nono oĩs presbiter potest absoluere penitentem in atticu= lo mortis Ab omnibus peccatis quibuscunqꝫ.

¶ Qui nõ dz absolui ⁊ cui⁹ absolutio nõ valet

¶ Primo cõfitẽs q̇ dicit se nõ velle vel nõ posse penitere. icdo nõ volẽs indulgere nec volẽs rãcorem dimittere. tertio nolẽs reddere inuenta cum sciat q̇ ea pdiderit. quarto nolẽs restituere furta vel damna p eũ facta. quinto nolẽs soluere debita sua cũ hoc bene possit ⁊ hẽat vñ. sexto adult⁹ i quo nõ apparẽt aliqua signa ɔtritiõis. septio ɔfitens alteri q̃ꝫ suo curato sine licẽtia eius vel superioris. octauo excoĩcat⁹ a canone vl' a iudice p sñiam latã. nono qñ pctm̃ ẽ reseruatũ cõfitẽs debet mitti ad supiorẽ. decimo obstiati i pctõ sicut philhardi meretrix siue vsurarius tñ si istãter reqrũt possunt absolui et pnia iniungi videlicet ꝙ hmõi pctã relinquãt ac furta inuenta etiam debite reddant et cõfessor debet eis dicere ꝙ si non talis absolutio modicum valet vel quasi nichil.

¶ Casus multum vtiles circa absolutionem

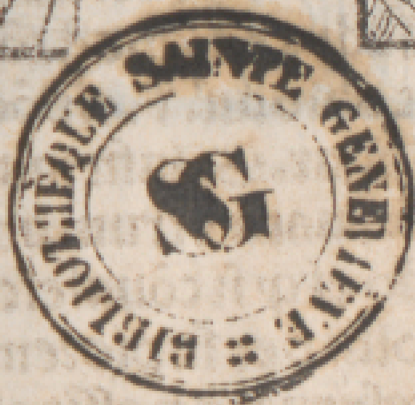
Dubitatur vtrũ mutus vl' surdus siue lesus possit cõfiteri per signa vl' scripta tradẽdo confessori. dicit̃ ꝙ sic. Et si aduena quod cõfitetur in suo ydiomate si debeat absolui. Respõdet̃ ꝙ sic licet confessor non intelligat. Si infirmus confitet̃ aliquod peccatum reseruatũ vtrum absolui debeat dicit̃ ꝙ sic iniũgendo ei ꝙ si cõualescat deo concedente faciat se absolui per supiorem. Utrũ confitẽs sanus de casu reseruato possit absolui de illo

peccato per simplicem capellanum. Respondet si est remotus a curato tali potest absolui et precipitari q se faciat absolui per superiorem cū poterit. Utrum excommunicatus sanus excommunicatione maiori absolui possit per simplicem sacerdotem de peccatis suis. Respondetur q debet prius absolui ab excōmunicatione et postea absoluetur de suis peccatis. &c.

Finis est. Laus deo. Amen

Vng fuellet de papier [illegible]

